

OPŠTINA BIJELO POLJE
JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju „Tisa“

Adresa: Medanovići bb; e-mail: dtisa@t-com.me; telefon: +382-(0)50-486-248
Žiro račun: 510-23581-10 kod CKB

Br: 02-98/18
Bijelo Polje: 12.02.2018.godine

Izvještaj o radu za 2017. godinu

JU CENTAR ZA DJECU I MLADE SA SMETNJAMA U RAZVOJU
„TISA“

Februar 2018. godine

Na osnovu Člana 24 Statuta JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju “Tisa” Upravni odbor na III sjednici održanoj dana 16.02.2018. godine usvaja Izvještaj o radu JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju „Tisa“ za 2017. godinu:

Izvještaj o radu za 2017 godinu:

UVOD:

Ovaj izvještaj predstavlja pregled realizovanih aktivnosti tokom 2017 godine u Centru za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju “Tisa“. Cjelokupan rad Centra „Tisa“ kako svih tako i prethodne godine bio je usmjeren na zaštitu i ostvarivanje prava naših korisnika, na promovisanje jednakih mogućnosti i punu participaciju u društvenu zajednicu.

Centar “Tisa“ je servis dječije i socijalne zaštite a dječija i socijalna zaštita je djelatnost od javnog interesa i zasniva se na principima uvažavanja integriteta, zabrane diskriminacije, individualnog pristupa, uvažavanja najboljeg interesa korisnika, prevencije institucionalizacije i dostojanstva korisnika socijalne i dječije zaštite.

Programom rada utvrđeni su poslovi i zadaci Centra “Tisa“, čiji je osnovni sadržaj utvrđen Statutom Centra, a koji su u funkciji razvoja istog i zadovoljavanja potreba od značaja za korisnike usluga, njihove porodice, kao i neposrednog interesa za lokalno stanovništvo. U 2017. godini u Javnoj ustanovi Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju „Tisa“, radilo se na realizaciji misije Centra u kontinuitetu.

Misija: - Socijalizacija i participacija djece sa smetnjama u razvoju u zajednicu.

Centar „Tisa“ u svom radu nastoji da dostigne standarde, normative i kriterijume rada za sve dnevne centre u Crnoj Gori i to u pogledu uređenosti prostora, opreme, sredstava neophodnih za rad sa djecom sa smetnjama u razvoju, kao i da bude primjer dobre prakse za otvaranje usluga Malih grupnih zajednica.

Centar “Tisa“ ima dvije organizacione jedinice Dnevni centar i Malu grupnu zajednicu. Mala grupna zajednica je prvi 24-satni servis ove vrste u Crnoj Gori, kapaciteta do osmoro djece sa

smetnjama u razvoju, bez roditeljskog staranja ili djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama.

Sadržinu izvještaja čine rezultati rada koji su postignuti u protekloj godini. Sagledavanjem istih dolazi se do zaključka da je Plan i program rada za 2017. godinu u potpunosti realizovan.

Planirane i realizovane aktivnosti:

- Opremljena senzorna soba, (Ministarstvo finansija, kroz program “Budi odgovoran”),
- Završeni radovi na dogradnji Centra „Tisa” – Dnevnog boravka, finansirani od strane Američke ambasade,
- Postojeći dio Dnevnog centra je renoviran, kuhinja i trpezarija je izmještena i napravljena je nova koja se spaja sa dnevnim boravkom novodograđenog dijela.
- Edukovano je osoblje za primjenu ABA metode,
- Primljeni su novi korisnici u Dnevni Centar i Malu grupnu zajednicu,
- Organizovane su brojne aktivnosti socijalizacije i integracije naših korisnika i obezbijedena je njihova participacija u društvenu zajednicu (izleti, posjete, ljetovanja, takmičenja....)
- U skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluga podrške za život u zajednici usvojene su sledeće procedure:
 - Procedura o posjetama i sprečavanju ulaska neovlašćenih lica;
 - Procedura o primjeni neophodnih mjera u cilju sprečavanja korisnika od povređivanja, samopovređivanja i nanošenja materijalne štete;
 - Procedura o nadzoru pri obavljanju dnevnih aktivnosti i ulaska i izlaska korisnika;
 - Procedura o postupanju po pritužbama korisnika;

- Procedura o načinu zaštite podataka o ličnosti korisnika saglasno Zakonu kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.
- U skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluga podrške za život u zajednici i Pravilnikom o bližim uslovima za pružanje i korišćenje usluga, normativima i minimalnim standardima usluga za smještaj djece i mladih u ustanovu i Malu grupnu zajednicu preduzete su aktivnosti od strane stručnih radnika u izradi individualnih planova u cilju postizanja što većeg psihičkog i fizičkog napretka kod korisnika,
- Angažovali smo personalne asistente kroz program Javnih radova,
- Implementirali smo podržane projekte,
- Pripremili smo i konkurisali sa ne malim brojem projekata kod različitih donatora od kojih će neki biti implementirani tokom 2018. godine,
- Putem štampanih i elektronskih medija vršili smo promociju rada ustanove.

Organi upravljanja JU Centar „Tisa“:

Organi upravljanja Centra „Tisa“ su Upravni odbor i direktor.

Članovi Upravnog odbora su:

- 1) Dr Admir Hasić, predsjednik, doktor Doma zdravlja Bijelo Polje,
- 2) Vesna Minić, mr psihologije zaposlena u Centru za socijalni rad Bijelo Polje,
- 3) Sanela Bektašević - Međedović, prosvjetni radnik,
- 4) Ismet Kadić, predstavnik roditelja korisnika usluga Centra „Tisa“,
- 5) Milijanka Šćekić, dipl. defektolog, predstavnik kolektiva Centra „Tisa“.

Skupština Opštine Bijelo Polje je donijela odluku o razrješenju i imenovanju predsjednika Upravnog odbora. Za novog predsjednika Upravnog odbora izabran je dr Admir Hasić.

Tokom 2017. godine održano je 5 sjednica. U okviru svoje nadležnosti, a u skladu sa Statutom JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju “Tisa”, Upravni odbor je:

- Na sjednici održanoj 24.01.2017. godine UO usvojio je Odluku o zaradama zaposlenih JU Centar „Tisa”;
- Na sjednici 21.03.2017. godine UO usvojio je Izvještaj o finansijskom poslovanju JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju “Tisa” za period od 01.01.2016 do 31.12.2016. godine. Takođe, je na sjednici usvojen Izvještaj o radu za isti period kao i Plan i program rada za 2017.godinu;
- Na sjednici 12.07.2017. godine konstituisan je Upravni odbor. Predsjednik Upravnog odbora je dr Admir Hasić, dok su članovi Vesna Minić, Sanela Bektašević-Međedović, Ismet Kadić – predstavnik roditelja i Milijanka Šćekić predstavnik kolektiva;
- Na sjednici 12.07.2017. godine direktor Ensad Omerović je upoznao UO sa problemima prilikom zapošljavanja medicinskog kadra. Da nemamo dovoljan broj zainteresovanih medicinskih radnika za rad u našoj ustanovi;
- Na sjednici od 20.11.2017 .godine usvojene su veoma značajne procedure za Dnevni centar i to;
- Procedura o posjetama i sprečavanju ulaska neovlašćenih lica;
- Procedura o primjeni neophodnih mjera u cilju sprečavanja korisnika od povređivanja, samopovređivanja i nanošenja materijalne štete.
- Procedura o nadzoru pri obavljanju dnevnih aktivnosti i ulaska i izlaska korisnika.
- Procedura o postupanju po pritužbama korisnika,
- Procedura o načinu zaštite podataka o ličnosti korisnika saglasno Zakonu kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti;

- Pod tačkom “razno” na pomenutim sjednicama dat je značaj aktivnostima vezanim za:
 - prijem novih korisnika,
 - aktuelne i planirane projekte, donacije,
 - izbor zapisničara,
 - finansije i poslovanje Centra „Tisa”,
 - završetak radova na dogradnji,
 - isplata mjesečnog džeparca za korisnika Male grupne zajednice,
 - upoznavanje UO o odlasku korisnika na ljetovanje.

Direktor:

Direktor je u skladu sa Statutom Centra „Tisa” i Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u proteklom periodu obavljao svoje dužnosti, zastupao i predstavljao rad Centra „Tisa” i starao se o zakonitosti rada istog. U okviru svojih djelatnosti zaključivao je ugovore i druge poslove i radnje. Sarađivao je sa korisnicima usluga Centra, njihovim roditeljima i sredinom, vršio je promociju rada Centra i na najbolji mogući način ,preduzimao aktivnosti u cilju unapređenja kvaliteta rada u onoj mjeri u kojoj su mu dozvoljavali, kako društveno okruženje tako i finansijske mogućnosti. S tim u vezi radio je na implementaciji odobrenih i izradi novih projekata. Direktor je pratio i usmjeravao ostvarivanje plana i programa i preduzimao odgovarajuće mjere za njegovo sprovođenje. Isti je obezbijedivao kvalitetan rad Centra „Tisa”, zatim podsticao i omogućavao stručno usavršavanje zaposlenih.

Zaposleni u Dnevnom centru:

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta broj izvršilaca je 41. Tokom 2017. godine popunjena su bila 27 radna mjesta. Jedno radno mjesto je na određeno vrijeme u trajanju od 3 mjeseca, dok su svi ostali zaposleni na neodređeno vrijeme. Od ukupnog broja zaposlenih, 12 je sa završenom visokom stručnom spremom, 1 je sa završenom višom

stručnom spremom, 9 sa završenom srednjom stručnom spremom i 1 zaposleni sa osnovnom školom.

Osim toga u Centru „Tisa“ tokom 2017 godine bilo je zaposleno 8 lica, od koji je 4 raspoređeno u Maloj grupnoj zajednici i 4 u Dnevnom boravku, raspoređeni na poslovima negovateljica i personalnih asistanata kroz program Javnih radova koja su finansirana od strane Zavoda za zapošljavanje Crne Gore. Takođe, kroz projekat „Zapošljavanjem do integracije“ zaposlili smo 4 osobe sa invaliditetom na period od 7 mjeseci, a koji je takođe finansiran od strane Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

Broj zaposlenih na kraju 2017 godini u Centru „Tisa“ (Dnevnom boravku i Maloj grupnoj zajednici) je 27.

Korisnici:

U 2017.god. pravo boravka u našem Centru ostvarilo je 27 korisnika, uzrasta do 27 godina. Takođe, povremeno su boravila i djeca koja još čekaju na rješenje Centra za socijalni rad, tako da je ovaj broj u porastu. Mogućnost korišćenja usluga Dnevnog boravka imaju djeca i mladi sa smetnjama u razvoju od 3 do 27 godina. Ciljna grupa su djeca i mladi sa lakim, umjerenim, težim, teškim oblikom intelektualne razvijenosti, tjelesnim smetnjama, sa senzornim smetnjama u čiju grupu spadaju i poremećaji iz spektra autizma, djeca sa poremećajima u ponašanju kao i djeca sa kombinovanim smetnjama-djeca koja imaju više smetnji u razvoju sa akcentom na primarnoj smetnji. Uslov za prijem djeteta u Dnevni boravak je prethodno pomenuto Rješenje o njegovom boravku koje donosi Centar za socijalni rad. Centar za socijalni rad na osnovu podnijete dokumentacije daje mišljenje o potrebi za ovakvom uslugom i upućuje kompletnu dokumentaciju za prijem u naš Centar. Kao i što smo naveli, naši korisnici su uglavnom djeca i mladi sa kombinovanim smetnjama, pa zbog same prirode istih pojedinih korisnika koji su imali EPI napade, istakli bi da su naši medicinski radnici reagovali vrlo urgentno i krajnje profesionalno. Učestalost EPI napada je povećana, samim tim postoje procedure predviđene za ovakve slučajeve, koje su bile strogo ispoštovane.

JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju „Tisa“

Kao što je prethodno rečeno u našem Centru tokom prethodne godine pristigao je i određeni broj rješenja za usmjeravanje djece u Centar „Tisa“ od Centra za socijalni rad, međutim predrasude i uticaj sredine znatno usporavaju sam proces uključivanja djece. Takođe, slaba informisanost i udaljenost njihovog mjesta stanovanja od JU Centar „Tisa“, utiču na takve odluke roditelja.

Tabela o broju korisnika za 2017. god.:

TABELA	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar
Broj djece sa smetnjama u razvoju koja borave u dnevnom boravku	19	19	19	19	18	18	17	17	17	17	17	21
PO POLU												
DJEČACI	10	10	10	10	10	10	9	9	9	9	9	12
DJEVOJČICE	9	9	9	9	8	8	8	8	8	8	8	9
PO GODIŠTU												
3-6 GODINA	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	8
7-17 GODINA	6	6	6	6	6	6	6	8	8	8	8	8
18-27 GODINA	10	10	10	10	9	9	8	5	5	5	5	5
Broj djece sa smetnjama u razvoju u Maloj grupnoj zajednici	3	3	3	3	3	4	4	4	5	5	5	6
PO POLU												
DJEČACI	2	2	2	2	2	3	3	3	4	4	4	4
DJEVOJČICE	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
PO GODIŠTU												
3-6 GODINA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
7-17 GODINA		3	3	3	3	4	4	4	5	5	5	5

Uslovi i organizacija rada:

Kao i prethodnih godina rad u Centru se organizovao tokom osmočasovnog radnog vremena i to u periodu od 7:00-15:00 h, a korisnici su imali obezbijeđen prevoz od kuće do Centra i nazad, tokom kojeg je o njihovoj bezbjednosti brinuo medicinski tehničar ili stručni saradnik.

U sklopu boravka korisnici su imali dva obroka, doručak i ručak, Krajem 2015. godine, prilikom posjete ministarke rada i socijalnog staranja g-đe Zorice Kovačević, dogovorena je pomoć našoj ustanovi od strane JU Dom starih Bijelo Polje u pružanju usluga grijanja za Dnevni centar kao i ishrane naših korisnika, pa je taj dogovor bio na snazi i ove godine. Za njegu i higijenu korisnika

u Centru „Tisa“ brinuli su medicinski tehničari i negovateljice, tako da su naši korisnici u svakom trenutku bili adekvatno zbrinuti. Pravilnikom o bližim uslovima za pružanje i korišćenje usluga, normativima i minimalnim standardima usluga za smještaj djece i mladih u Centar predviđeno je da se vodi evidencija korisnika, kao i svi postignuti rezultati u radu sa korisnicima. Takođe, istim pravilnikom je predviđeno da se vodi evidencija o bilo kojoj promjeni kod samog korisnika i sva ta evidencija se nalazi u administraciji JU Centar „Tisa“. Takođe, stručni radnici vode svakodnevne Liste praćenja, koje su predviđene Pravilnikom.

Stručni rad u Centru „Tisa“ organizovan je kroz individualni rad, grupni rad i rad u grupi.

Grupni rad, jedan je od najznačajnijih oblika rada u Centru „Tisa“, u sklopu kojeg su korisnici podijeljeni u tri grupe, kako po kalendarskom, tako i po intelektualnom uzrastu/nivou. Korisnici prve grupe su korisnici sa lakim i težim oblikom intelektualne razvijenosti, sa tjelesnim, kao i sa senzornim smetnjama. U sklopu iste grupe bavili smo se zajedničkim problemom, istraživali zajedničke teme, dograđivali znanje, osmišljali nove ideje u vezi sa zadatom temom tokom grupnih radionica.

Korisnici druge grupe su djeca i mladi sa teškim oblikom nedovoljne intelektualne razvijenosti sa višestrukom ometenošću, autizmom, kao i kombinovanim smetnjama. Zajednički smo se trudili da unaprijedimo njihov položaj u fizičkom i intelektualnom razvoju, razvijali vještine svakodnevnog života i staranja o sebi, usvajali navike i vještine samostalne brige o sebi koje se odnose na ishranu, oblačenje i obuvanje, kao i usvajanje higijenskih navika u skladu sa njihovim mogućnostima.

U trećoj grupi nalaze se djeca sa teškim oblikom nedovoljne intelektualne razvijenosti, sa težom višestrukom ometenošću koja nemaju razvijen govor i korisnici su invalidskih kolica. Samim tim rad, odnosno organizacija rada je u skladu sa mogućnostima svakog korisnika. U sprovođenju programa rada sa korisnicima osnovno pravilo kojeg smo se pridržavali je poštovanje mogućnosti i interesovanje naših korisnika u skladu sa sposobnostima.

Za svaku grupu obezbijedena je zasebna prostorija, a stručnjaci su ti koji se mijenjaju po utvrđenom rasporedu. Stručnjaci imaju tačno utvrđenu organizaciju rada, rad u grupi i individualni rad. Stručni radnik svakako ima tu važnu ulogu i to da:

- odredi cilj rada,
- zadatke za korisnike,
- materijale za rad,
- uloge članova grupe,
- odgovarajuće nagrade koje će korisnike motivisati na saradnju unutar grupe, ali i podstaknuti odgovornost za rezultate rada, kako cijele grupe tako i individualno.

Što se tiče prostornog kapaciteta , zahvaljujući donaciji Ambasade SAD-a, znatno je proširen. Centar “Tisa” je dograđen, na podignutom spratu nalazi se senzorna soba kao i kancelarije za administraciju. Dobili smo dvije prostorije za individualni rad, kabinet za Montesori metodu rada, posebnu prostoriju za grupu djece koja imaju smetnje iz spectra autizma kao i prostoriju za odmor korisnika.

Postojeća kuhinja je izmještena, proširena i opremljena novim kuhinjskim elementima, kao dnevni boravak koji je znatno veći, funkcionalniji, osvijetljeniji i opremljeniji.

Prije realizacije grupnog rada stručni radnik treba za grupni rad pripremiti i odrediti *ciljeve i zadatke* koji mogu biti:

- diferencirani (svaka grupa radi svoj zadatak- povećava se odgovornost grupe),
- nediferencirani (sve grupe rade isti zadatak-razvija se takmičarski duh),
- izraditi pravila,
- napraviti podjelu uloga unutar grupe i očekivanja grupnog rada.

Faze aktivnosti u grupi:

- uvodna faza ,upoznavanje sa temom i podjela zadataka,
- faza samostalnog rada ili rada uz asistenciju,

- faza objedinjavanja i prezentacija rada grupe.

Sadržaj aktivnosti:

- razvoj vještina svakodnevnog života i staranja o sebi, usvajanje navika i vještina samostalne brige o sebi koje se odnose na ishranu, oblačenje, obuvanje, razvoj higijenskih navika i očuvanje zdravlja,
- komunikacija-razvoj socijalne komunikacije i međuljudskih odnosa,
- rekreativne i kulturne aktivnosti, prisustvovanje sportskim, umjetničkim i kulturnim događajima,
- primjena Montesori radionica,
- podrška porodicama,
- kontinuirana edukacija zaposlenih za rad sa korisnicima.

Uz veliku pomoć, strpljenje i stručnost stručnih saradnika, individualnim radom i odgovarajućim tretmanima (psihologa, logopeda, defektologa, fizioterapeuta, vaspitača, pedagoga), otkrivaju se i unapređuju dječije sposobnosti i radi se na njihovoj maksimalnoj iskorišćenosti.

Individualni rad se sprovodi kroz planove koji su temeljno planirani i jasno definisani. Na osnovu procjene djeteta, od strane svakog stručnjaka ponaosob, napisan je individualni plan i program. Program je sačinjen od po nekoliko stavki iz svake oblasti dječijeg razvoja za koje se smatra da ih dijete na koje se primjenjuje nije usvojilo i može ih savladati u period od šest mjeseci. Po planu i program rada Centra je da se dva puta godišnje, tj. na šest mjeseci održavaju individualni roditeljski sastanci na kojima se u saradnji sa roditeljima i Centrom za socijalni rad izrađuje plan i program rada za naredni period (šest mjeseci).

Prioritet u individualnom radu je dat djeci koja su mlađeg kalendarskog uzrasta. Ovakav pristup je opravdan zbog značaja sprovođenja pravovremenih stimulativnih tretmana na što mlađem uzrastu, jer je rana prevencija ključ uspjeha. Trajanje individualnog tretmana je od petnaest do trideset minuta u zavisnosti od opšteg stanja djeteta.

JU Centar “Tisa” značajno doprinosi kvalitetu života osoba sa smetnjama u razvoju, kao i njihovim porodicama. Uslugom se obezbjeđuju sadržajne aktivnosti koje razvijaju praktične

vještine korisnika i omogućavajući im samostalnost. U isto vrijeme, članovima porodice obezbjeđuje se slobodno vrijeme za bavljenje radnim i drugim aktivnostima, a sve to obezbjeđuje da korisnici ostanu u zajednici i tako izbjegnu smjestaj u institucije. Cilj je da svakom pojedincu-korisniku koji je zbog svog invaliditeta lišen mogućnosti da se prvilno razvija, vaspitava, obrazuje ili radno osposobljava da u što većoj mjeri ublaži ili otkloni posledice takvog stanja u skladu sa psihičkim i fizičkim sposobnostima korisnika, njihovim sklonostima i ispoljenom interesu, kao i da obezbijedi uslove za socijalizaciju i integraciju u lokalnu sredinu.

Odlukom o organizovanju JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju “Tisa” predviđene su sledeće usluge:

- Dnevni boravak za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju;
- Mala grupna zajednica;
- Socijalizacija;
- Njega djece;
- Psihosocijalna i medicinska rehabilitacija;
- Individualni i grupni rad sa djecom i mladima na osnovu individualnog programa rada;
- Prevoz djece;
- Ishrana;
- Održavanje njege i lična higijena;
- Slobodne i dodatne aktivnosti;
- Savjetodavni rad i edukacija za roditelje i druge usluge u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima i Statutom.

Takođe, dva puta nedeljeno imali su radno-okupacionu terapiju u drvenoj kućici koja je sastavni dio dvorišta Centra, koja je obezbijedena preko IPA projekta. Radionice koje su sprovedene su:

- drvo-prerađivačka,
- dekupaž,

- svećarska i
- gipsarska.

Dugoročni i kratkoročni ciljevi postavljaju se i sprovode u skladu sa programom koji je usvojio Nacionalni savjet za obrazovanje. Plan je podijeljen u osam nastavnih oblasti i to:

- samoposluživanje,
- razvoj govora i jezika,
- muzička kultura,
- likovna kultura,
- fizička kultura,
- upoznavanje uže i šire sredine,
- radno vaspitanje sa psihomotornim vježbama,
- socijalizacija.

Uz redovne aktivnosti koje smo prethodno naveli sa korisnicima su se sprovodile i vannastavne aktivnosti koje se odnose na sadržaje koji se tiču razvoja socijalne kompetencije i participacije naših korisnika u društvene tokove: rekreativne i sportske aktivnosti, prisustvovanje sportskim i kulturnim događajima, kao simboličan društveni život, izlasci u grad, šetnje parkom, obliženje turističkih mjesta.

Mala grupna zajednica

Oblasti reforme sistema socijalne zaštite u Crnoj Gori posvećuje se velika pažnja, a Bijelo Polje je već steklo značajna iskustva u uspostavljanju socijalnih servisa i prepoznato je kao mjesto u kojem se vodi računa o društvenim grupama, pa je tako, kao što i znate, 2015. došlo i do ideje da se u okviru JU Centar „Tisa“ otvori 24-casovni servis koji će funkcionisati kao posebna organizaciona jedinica.

Mala grupna zajednica je prvi servis ove vrste u Crnoj Gori kapaciteta od 8-oro djece, koji se bavi podrškom djece sa smetnjama u razvoju bez roditeljskog staranja ili čijim je roditeljima

oduzeto roditeljsko pravo. Stvaranje ovog servisa rezultat je uspješne saradnje Američke ambasade i Opštine Bijelo Polje, uz podršku Ministarstva rada i socijalnog staranja i UNICEF-a.

Mala grupna zajednica je prepoznata u zajednici kao nova sociohumanitarna vrijednost. Sagledavajući sadržaj projekta „Male grupne zajednice“ i njegov značaj za zaštitu i unapređenje položaja i prava djece sa smetnjama u razvoju koja su bez roditeljskog staranja, možemo reći da je to usluga koja zaista daje izuzetne rezultate i na jedinstven način neguje identitet djeteta.

Uslov za prijem djeteta u Malu grupnu zajednicu je Rješenje o njegovom smještaju od strane Centra za socijalni rad. Djeca se međusobno razlikuju u socijalnoj kompetenciji, odnosno po svojim mogućnostima, vještinama i sposobnostima pa je tako i kod naših korisnika. Tokom protekle godine postizanje rezultata bilo je individualno, ali generalno možemo reći da je u radu sa djecom uspjeh odličan. Mala grupna zajednica već ima iza sebe dvije godine postojanja i do sada se može pohvaliti dobrim rezultatima. Kao i prethodne, tako i ove godine imali smo superviziju od strane g-dje Bernadet Mekneli (Sjeverna Irska), Ella Selak Bagarić (Hrvatska) i Karin FLYCKT (Švedska). U svom izvještaju g-đa Mekneli istakla je da je primijetila izvanredna poboljšanja kako u samom radu osoblja, tako i napredak kod djece. Djeca pokazuju visok stepen sigurnosti i zadovoljstva svojim okruženjem. Njihov način ponašanja se primjetno poboljšao. Istakla je da do sada koliko radi supervizijske poslove nije vidjela toliki napredak za kratko vrijeme kao što je to vidjela u našoj Maloj grupnoj zajednici.

Saradnja sa Centrima za socijalni rad je od velikog značaja za kvalitetno funkcionisanje Male grupne zajednice. Za korisnike Male grupne zajednice staratelji su zaposleni u Centrima za socijalni rad pa je samim tim veoma važna dobra komunikacija i saradnja. Možemo reći da je saradnja sa Centrima za socijalni rad na zaista visokom nivou.

Aktivnosti u Centru „Tisa“:

U Centru „Tisa“ pored redovnih, svakodnevnih aktivnosti organizujemo i veliki broj dodatnih aktivnosti u cilju što većeg učešća osoba sa invaliditetom u društvu. JU Centar „Tisa“ je ostvarila

dobru saradnju kako sa institucijama, tako i sa NVO sektorom tokom sprovođenja ovih aktivnosti:

06.02.2017.god. „Osnove pisanja projekata za donacije stranih ambasada i kancelarija” regionalna škola – CERS, učesnik direktor Centra „Tisa”;

21.02.2017. god. Direkcija za evropske integracije Vijeća ministara BiH i Ministarstvo za evropske poslove Crne Gore organizovalo je “Programsku konferenciju” IPA Program prekogranične saradnje Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2007-2013, učesnik direktor i stručni radnik Centra “Tisa”;

27.02.2017. god. „Zaustavimo nasilje nad djecom“ u organizaciji Vlade Crne Gore i UNICEF-a, učesnik direktor i stručni radnik Centra „Tisa”;

27.02-01.03.2017. god. Stručna edukacija za finansijsko upravljanje i kontrolu - Menadžer finansijske kontrole i upravljanja (FMC), učesnici direktor i računovođa Centra „Tisa”;

23. – 25.03.2017.god. „Izrada Procedura za sveobuhvatnu zaštitu djece od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja“ u organizaciji NARDOS-a i UNICEF-a, učestvovao direktor Centra;

02.04.2017. god. „Svjetski dan autizma“- Puštanjem plavih balona u vazduh, Centar „Tisa“ obilježio je Svjetski dan svjesnosti o autizmu. Plavi baloni kao simbol podrške i poziva na prihvatanje i skretanje pažnje na autizam, teški razvojni poremećaj. Puštanje plavih balona je akcija koja je održana širom svijeta u cilju podizanja svijesti o ovom teškom razvojnem poremećaju;

06.04.2017. god. Sastanak vezan za implementaciju “Reforme sistema dječje zaštite” IPA 2014, sa g-đom Vesna Salaj iz agencije PARTICIP, koju je angazovala Evropska unija. Sastanku održan u Bijelom Polju u Dnevnom centru;

12.04.2017.god. Javna diskusija povodom izrađenog Lokalnog akcionog plana socijalne inkluzije za opštinu Bijelo Polje, koja se održala u sklopu projekta “Individualna tranzicija u socijalnoj inkluziji - ITISI “, učesnik direktor, logoped, pedagog Centra „Tisa”;

28.04.2017. god. Projekcija filma „Slobodni“, događaj koji je organizovao Zavod za socijalnu i dječju zaštitu i Ministarstvo prosvjete, sa temom isključenost i diskriminacija osoba sa intelektualnim smetnjama, učesnik direktor Centra;

31.05.2017. god. "Zajedno do gotovog projekta" koji podrazumeva izradu projekta za ambasadu Norveške u organizaciji CERS-a, učesnici direktor i pravnik Centra „Tisa“;

07.06.2017. god. Ministarstvo rada i socijalnog staranja, u skladu sa Programom javne rasprave o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, organizovalo je Okrugli sto, učesnik direktor Centra;

19.07-25.07.2016. god. U ovom periodu naši korisnici su boravili na ljetovanju u odmaralištu Bečići. Po prvi put na ljetovanju su boravili i korisnici Male grupne zajednice;

10.07.2017.god. Početna pres konferencija za projekat „Zapošljavanjem do integracije“ podržan od ZZZCG;

19.07-25.07.2017. god. U ovom periodu naši korisnici su boravili na ljetovanju u odmaralištu Bečići. Po prvi put na ljetovanju su boravili i korisnici Male grupne zajednice zajedno sa negovateljicama i medicinskim sestrama;

07.07.2017. god. Organizovan je izlet za korisnike Dnevnog boravka, njihove roditelje kao i za korisnike Male grupne zajednice. Organizaciju ovog izleta pomogla je svojom donacijom porodica Mele Derviševića našeg sugrađanina koji živi i radi u Danskoj;

29.12.2017.god. Kao i svake godine korisnici su uz pomoć stručnog tima spremili i organizovali priredbu za roditelje povodom Nove godine i tom prilikom su im uručeni poklon paketi od prijatelja Centra;

04. - 08.08.2017. god. Studijska posjeta Rumuniji. Studijska posjeta u 3 Male grupne zajednice u Rumuniji, učesnici su bili direktor, lopoded, predstavnik sekretarijata za lokalnu samoupravu,

13.09.2017. „Sajam projekata koji su realizovani uz pomoć EU“. Povodom obilježavanja Evropskog dana saradnje Ministarstvo evropskih poslova organizovalo je sajam projekata prekogranične saradnje, učesnici direktor i stručni saradnik Centra „Tisa“;

23.09. 2017. god. „Obuka stručnjaka za primjenu konkretnih postupaka u radu sa osobama sa smetnjama u razvoju“ po akreditovanom programu organizacije Dječje srce iz Beograda, učesnici su bili svi stručni radnici iz Centra;

10.10.2017. god. Prezentacija procedure za zaštitu od nasilje djece i mladih sa smetnjama u razvoju, učesnici 4 stručna radnika;

25.10.2017. god. Posjeta Ministara rada i socijalnog staranja Dnevnom centru i Maloj grupnoj zajednici. Na taj način Ministar rada i socijalnog staranja upoznao se sa načinom i organizacijom rada naše ustanove;

05.12.2017. god. „Posjeta Ambasadorke Amerike i sefa Unicef-a za Crnu Goru“. Predsjednik Opštine Bijelo Polje posjetio je Dnevni centar i Malu grupnu zajednicu zajedno sa Ambasadorkom Amerike i sa sefom Unicef-a u Crnoj Gori;

08. - 10.12.2017. god. „Obuka za primjenu ABA metode“. Stručni tim je prošao obuku za primjenu ABA metode u radu sa korisnicima u Beogradu po akreditovanom programu organizacije „Dečje srce“. Tom prilikom upoznali smo se sa organizacijom i načinom rada još tri Dnevna centra u Beogradu.

Saradnja sa roditeljima

Saradnja sa roditeljima i starateljima je sastavni dio svih aktivnosti u Centru „Tisa“. Trudili smo se da ukažemo stručnim i medicinskim radnicima da tokom godine izgrađuju sa porodicama odnosno starateljima, prije svega profesionalne odnose koji ukazuju i njeguju međusobno povjerenje, uvažavanje i saradnju, jer samo u takvim uslovima dijete se može osjećati dobro i

imati pun podsticaj za svoj razvoj. Stručni i medicinski radnici su se trudili da unaprijede saradnju koja se najčešće ostvaruje:

- Individulanim razgovorima;
- Organizovanjem roditeljskih sastanaka (informativnih, planiranih, periodičnih, tematskih...);
- Kreativnim, stvaralačkim radionicama;
- Zajedničkim izletima;
- Priredbama;
- Učestvovanjem roditelja u radu tima ustanove.

Nastojali smo da sa roditeljima i starateljima ostvarimo odnos povjerenja, međusobnog uvažavanja i saradnje. U najvećem broju slučajeva imali smo uspješnu saradnju i kontakt. Usaglašavanje stavova roditelja i nas, međusobno povjerenje i razumijevanje je vrlo važno i sve akcije i sastanci u Centru idu ka tome da se razvije povjerenje i spremnost za saradnju.

Projekti:

Tokom 2017. godine realizovani su sledeći projekti:

- “Pomoć najranjivijima među nama”

Projekat koji je podržao i finansirao Zavod za zapošljavanje Crne Gore na period od devet mjeseci. Kroz program Javnih radova, na radnom mjestu negovateljice/ personalni asistenti uposleno je pet osoba. Na ovom radnom mjestu zaposleni su obavljali poslove iz svog djelokruga, a koje su jasno definisane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Takođe, od septembra do kraja godine kroz isti projekat zaposleno je još 6 osoba koje su bile zaposlene u Maloj grupnoj zajednici. Svojim djelovanjem iz svog djelokruga pomogli su da Mala grupna zajednica kvalitetno počne sa radom.

- „ABA metoda“

Stručni radnici zaposleni u Centru „Tisa“ pohađali su edukaciju za novu metodu rada „ABA Metod“. Kroz ABA metod svaki zadatak/veština je razgrađen u male korake, svaki korak se

intenzivno podučava dok se ne savlada, nagrađuje se tačan odgovor i koriste se različiti vidovi podrške kako bi se postigao tačan odgovor. Pomagala su bilo koja vrsta pomoći kako bi se uspešno izvela tražena aktivnost. To mogu biti verbalna pomagala, fizička, gestikulaciona, modelovana (terapeut izvodi radnju kako bi dijete kopiralo). Podstreci (nagrade) koje se razlikuju za svako dete, jer ono što nekom djetetu može biti podstrek ne mora biti za drugo. (bombona, čokolada, omiljena igračka...) Svako dete je individua za sebe i tako se treba ophoditi prema njemu. ABA Metod podrazumeva rad na razvoju govorno-jezičkih, kognitivnih, motornih veština (fina i gruba motorika) razvoju društvenih veština (socijalizaciji) brige o sebi, akademskih veština kao i sankcionisanje nepoželjnog ponašanja kao što su nastupi bijesa, agresija, neposlušnost i samo-stimulativnog ponašanja. Rana intervencija obuhvata razvoj osnovnih vještina koje se uče u prvim godinama života, dok se složenije jezičke i društvene vještine uče kasnije tokom terapije. ABA metod daje pozitivne rezultate kod dece sa početnom dijagnozom PDD (pervazivni razvojni poremećaj), autizmom, ADHD (poremećaj pažnje i hiperaktivnost) i Aspergerovim sindromom što pokazuju brojne studije. Za ovu aktivnost obezbijedili smo sredstva projektom „Unapređenje kvaliteta stručnih radnika“ koji je podržala Komisija za raspodjelu djela prihoda od igara na sreću.

- „Studijska posjeta”

U cilju boljeg upoznavanja organizacije rada Malih grupnih zajednica stručni tim JU Centar „Tisa“ posjetio je Rumuniju po preporuci UNICEF-a. Na ovaj način stručni radnici su se upoznali sa metodom i načinom rada u pet Malih grupnih zajednica koja ima višegodišnje iskustvo i zajedno sa kolegama diskutovali na osnovu svojih dosadašnjih iskustava.

- „EU TAIEX”

Ministarstvo rada i socijalnog staranja je apliciralo sa TAIEX aplikacijom kod Evropske unije za edukaciju zaposlenih JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju „Tisa“ – Mala grupna zajednica. Nakon što je Evropska unija odobrila projekat, Ministarstvo rada i socijalnog staranja je organizovalo edukaciju u Bijelom Polju. Predavači su bili tri eksperta i to g-đa Bernadet

McNely iz Sjeverne Irske, g-đa Ella Selak – Bagarić iz Hrvatske i g-đa Karin FLYCKT iz Švedske. Svi zaposleni u Maloj grupnoj zajednici su prošli ovu obuku.

- „Dogradnja Dnevnog boravka”

Američka ambasada je podržala projekat dogradnje Dnevnog centra, odnosno izgradnje Anexa postojećeg objekta. Krajem 10-og mjeseca firma PNP Perošević počeo je sa pripremnim radovima. Sa ovom dogradnjom dobili smo još oko 180 m² prostora što znači da ukupno imamo 320 m², što će osigurati podizanje kvaliteta usluga na još veći nivo. Ova dogradnja je od izuzetnog značaja za nas i na ovaj način obezbijedićemo uslove standarda koji predviđaju 10m² prostora po korisniku koje propisuje Pravilnikom o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluga podrške za život u zajednici. Za ovaj projekat Ambasada Amerike izdvojiće oko 165.000,00 €. Na ovaj način dobićemo prostor koji je potreban za rad, kako stručnog tima tako i administracije Centra. Treba napomenuti da trenutno koristimo prostor stare zgrade uprave Opšte bolnice za radnike u administraciji. Iz svih navedenih razloga neprocjenjiva je vrijednost ove donacije, (slika 4. i 5.).

Slika 4. Dograđeni dio

Slika 5. Dograđeni dio

- „Senzorna soba“

Senzorna soba sastoji se od različitih elemenata koji potpomažu stimulaciju čula sluha, vida, dodira i mirisa. Ona predstavlja mjesto gdje osobe sa poremećajem senzorne integracije mogu da istraže i razviju svoje senzorne vještine, ali i relaksiraju se, oslobode stresa i napetosti. Sobe

imaju mekani pod i zidove, strunjače i jastuke a sve sa ciljem stvaranja sigurnog okruženja u kome se dete ne može povrijediti. Stvara se bezbijedna atmosfera koja detetu ili odraslom pacijentu pruža osjećaj sigurnosti i daje mu mogućnost istraživanja same sobe kao i svojih sposobnosti i ograničenja. Elementi mogu biti različiti. Tu su tube ispunjene vodom kroz koju se loptice različitih boja kreću i zajedno sa mjehurićima izazivaju vizuelnu pažnju korisnika. Dodirom tube mogu se osjetiti vibracije koje proizvodi, a ukoliko se prisloni na uvo mogu se čuti zvuci koji potiču od mjehurića, pa možemo reći da je njihovo dejstvo višestruko. Svetlost u tubama se može menjati i preko tastera koje kontroliše sam korisnik, te se tako pruža i mogućnost interakcije. Kada je reč o vizuelnim elementima, koriste se još i različita optička vlakna koja služe za usmjeravanje vizuelne pažnje, a interesantno je da se takav svetlosni snop može i savijati i obmotavati oko delova tela. Zatim tu se mogu naći i svetlosni projektori koji na zidu stvaraju interesantne projekcije, rotirajuća disko kugla koja stvara tačkastu svetlost i različite svetlosne efekte. Pored vizuelnih, u sobi se nalaze i elementi za auditivnu stimulaciju. Posebno je interesantna vibraciona muzička fotelja prilagodljivog oblika u kojoj se nalazi zvučnik povezan sa muzičkim uređajem. Ležeći na njoj tijelo korisnika osjeća vibracije u ritmu, sluša muziku i sve to doprinosi neobičnom senzornom iskustvu.

Slika br. 3 Senzorna soba

- „Zapošljavanjem do integracije“

Zavod za zapošljavanje Crne Gore podržao je projekat pod nazivom „Zapošljavanjem do integracije“. Cilj projekta je bio osposobljavanje i zapošljavanje OSI na konkretno radno mjesto.

Aplikant projekta je JU Centar „Tisa“, dok je partner bio Dnevni centar Mojkovac. Ovim projektom osposobljeno je i zapošljeno 6 OSI (4 u Bijelom Polju i 2 u Mojkovcu) na konkretna radna mjesta u JU Centar „Tisa“ i Dnevni centar Mojkovac. Takođe ove OSI su prošle obuku za rad u dnevnim centrima i obuku za rad u radno-okupacionim radionicama. Nakon obuke ovih 6 OSI zaposleno je na period od 7 mjeseci i to 4 u Centru „Tisa“ i 2 u Dnevnom centru Mojkovac.

Projekti koji će biti implementirani u 2018. godine, a koji su podržani u 2016. i 2017. godini:

- Svečano otvaranje dograđenog dijela Dnevnog centra;
- Obuka za školu životnih vještina;
- ZZZCG – „Pomoć najranjivijima među nama“.

Informacioni sistem:

Centar „Tisa“ ima svoj sajt čija je adresa: <http://www.dnevnicecentartisa.me>, a služi da se kvalitetno i svakodnevno šira zajednica može informisati o svim aktivnostima. U 2017. godini ažuriran je postojeći sajt sa novom platformom.

Javnost rada i sa medijima:

Mediji u značajnoj mjeri podržavaju i prate naš rad i saradnja sa njima bila je izuzetno dobra. Očekujemo da će se ta saradnja nastaviti pa čak i unaprijediti.

Rad Centra „Tisa“ je javan i u potpunosti transparentan. Na našem sajtu se mogu naći svi izvještaji, akti kao i podaci o aktivnostima koje se realizuju u Centru kako bi javnost bila što potpunije informisana.

Odnosi sa ustanovama u lokalnoj zajednici i okruženju:

Kao i prethodnih godina sa mnogim ustanovama nastavljen je dobra saradnja i to sa:

- JU Dom starih Bijelo Polje;
- Opštom bolnicom;
- Zavodom za zapošljavanje Crne Gore – Područna jedinica Bijelo Polje;

- JZU Dom zdravlja;
- Centrom za socijalni rad;
- Centrom za kulturu;
- Centrom za sport i rekreaciju;
- Školama i fakultetima;
- Brojnim nevladinim organizacijama - (posebno sa organizacijama koja se bave pitanjima OSI);
- Dnevnim centrima (Nikšić, Pljevlja, Mojkovac, Herceg Novi, Plav, Ulcinj, Mojkovac, Cetinje, Berane);
- Javnim servisima, štampanim i elektronskim medijima.

Direktor
Ensad Omerović

OPŠTINA BIJELO POLJE

JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju „Tisa“

Adresa: Medanovići bb; e-mail: dtisa@t-com.me; www.dnevnicecentartisa.me
telefon: +382-(0)50-486-248 Žiro račun: 510-23581-10 kod CKB

Br: 01-16/18

Bijelo Polje: 16.02.2018. godine

Na osnovu čl. 27 Statuta JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju „Tisa“, Upravni odbor je na III sjednici održanoj 16.02.2018. godine donio

ODLUKU

o

Usvajanju Izvještaja o radu za 2017.g.

Direktor JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju „Tisa“, Ensad Omerović je na III sjednici Upravnog odbora održanoj 16.02.2018. godine a na osnovu čl. 32 Statuta podnio Izvještaj o radu za 2017. godinu.

Nakon razmatranja Upravni odbor je jednoglasno odlučio kao u dispozitivu.

Predsjednik Upravnog odbora
dr Admir Hasić